

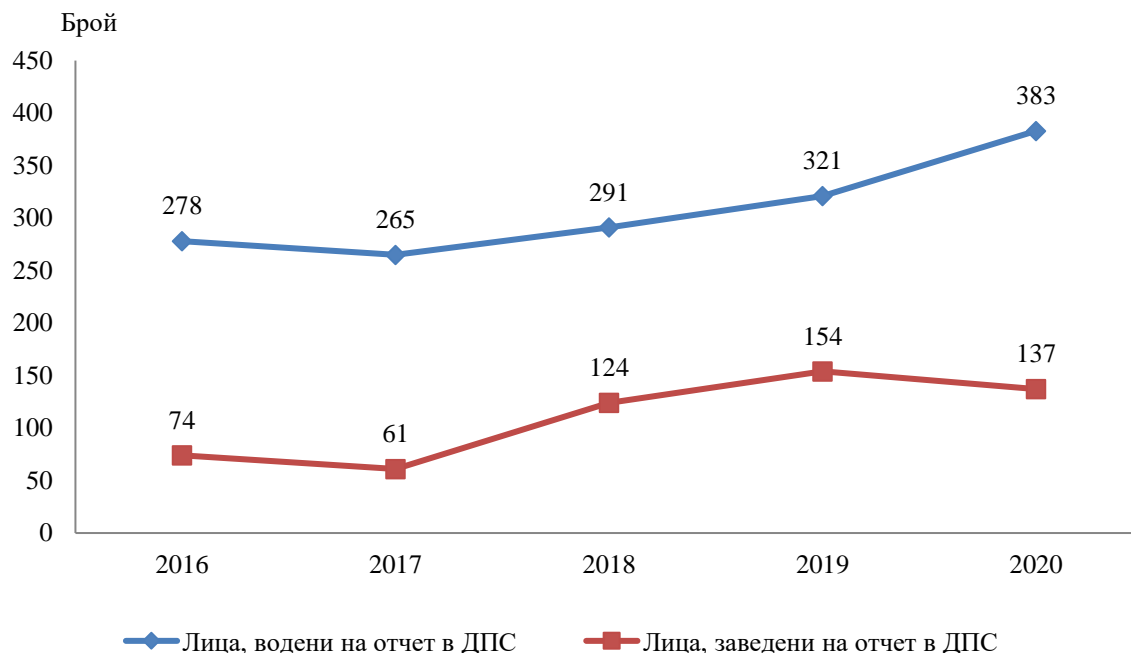
ПРОТИВООБЩЕСТВЕНИ ПРОЯВИ И ПРЕСТЪПЛЕНИЯ НА МАЛОЛЕТНИТЕ И НЕПЪЛНОЛЕТНИТЕ ЛИЦА В ОБЛАСТ БУРГАС ПРЕЗ 2020 ГОДИНА

Малолетни и непълнолетни лица в област Бургас, водени, заведени и снети от отчет в детските педагогически стаи (ДПС) за извършени от тях противообществени прояви и престъпления

През 2020 г. в област Бургас на отчет¹ в ДПС са водени 383 малолетни и непълнолетни лица за извършените от тях противообществени прояви и престъпления. Основните характеристики на водените на отчет в ДПС малолетни и непълнолетни лица в област Бургас през 2020 г. са:

- 80.7% са от възрастовата група 14 - 17 години, а тези на възраст 8 - 13 години - 19.3% от общия брой на водените на отчет в ДПС;
- сред лицата, водени на отчет в ДПС, преобладават момчетата. Броят им през 2020 г. достига 333 (86.9%), докато малолетните и непълнолетните момичета са 50, или 13.1%.

Фиг.1. Малолетни и непълнолетни, водени и заведени на отчет в ДПС през периода 2016 - 2020 г. в област Бургас

Броят на малолетните и непълнолетните, заведени на отчет² в ДПС през 2020 г. е 137, или 35.8% от водените на отчет в ДПС през годината.

¹ Съгласно чл. 26, ал. 1 от Правилника за детските педагогически стаи малолетните и непълнолетните лица се водят на отчет за срок от 2 години, след което се снемат от отчет, ако през този период не са извършили повторно противоправни деяния.

² Включват се всички малолетни и непълнолетни лица, които са били новозаведени на отчет в ДПС през календарната година.

От отчет в ДПС са **снети** 81 малолетни и непълнолетни лица, или 21.1% от водените на отчет през годината. От тях 51 лица (63.0%) - поради навършване на 18-годишна възраст, а 30 лица (37.0%) - поради поправка на поведението.

Противообществени прояви в област Бургас

Малолетните и непълнолетните, **преминали през ДПС за извършени противообществени прояви** през 2020 г. са 202. Момичетата са 68 (33.7%), а момчетата - 134 (66.3%).

В структурата на противообществените прояви най-голям е броят и дялът на малолетните и непълнолетните, преминали през ДПС, за „проява на насилие и агресия“ - 40 лица или 19.8%, за „тормоз“ - 37 лица (18.3%), за „повреждане на обществена и/или частна собственост“ - 36 лица (17.8%) и за „бягство от вкъщи“ - 28 лица (13.9%).

Извършени престъпления в област Бургас

През 2020 г. малолетните и непълнолетните лица, **преминали през ДПС за извършени престъпления**, са 251.

Кражбите на имущество са най-разпространените престъпления, извършвани от малолетните и непълнолетните. Извършителите на кражби са 108 малолетни и непълнолетни лица. Най-висок е дялът на малолетните и непълнолетните лица, извършители на домови кражби - 41.7% (45 лица).

От общия брой на лицата извършили престъпления на възраст от 8 до 17 години, 52 лица (20.7%) са преминали през ДПС за унищожаване и повреждане на имущество, 26 лица (10.4%) - за престъпления свързани с наркотици, 15 лица (6.0%) - за хулиганство.

Малолетни и непълнолетни, пострадали от престъпления в област Бургас

Пострадалите от престъпления малолетни и непълнолетни лица през 2020 г. са 56, от които 20 или 35.7% са момичета. Относителният дял на малолетните, пострадали от престъпления е 44.6% (25 лица), а на непълнолетните - 55.4%, или 31 лица.

През 2020 г. най-голям е броят на малолетните и непълнолетните, пострадали от кражби на имущество - 26 лица (46.4%), следват пострадали от нанесени телесни повреди - 13 лица (23.2%), от грабежи - 5 лица, или 8.9%, от блудство, изнудване и склоняване към простия - по 4 лица, или по 7.1%.

Дейност на местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните лица

През 2020 г. местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните **са образували** 241 възпитателни дела. Броят на решените дела е 201, като в срок до един месец са решени 142 дела, или 70.6%.

През 2020 г. местните комисии са наложили 302 възпитателни мерки по чл. 13, ал. 1 от Закона за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните (ЗБППМН) на 240 лица на възраст от 8 до 17 години. Най-често налаганите възпитателни мерки са:

- предупреждение - в 163 случая (54.0%);
- поставяне под възпитателен надзор на обществен възпитател - в 44 случая (14.6%);
- поставяне под възпитателен надзор на родителите или на лицата, които ги заместват, за полагане на засилени грижи - в 26 случая (8.6%);
- задължаване да участва в консултации, обучения и програми - в 25 случая (8.3%);
- задължаване на непълнолетни лица да извършват определена работа в полза на обществото - на 22 лица (7.3%) на възраст 8 - 17 години;

предупреждаване за настаняване във възпитателно училище интернат (ВУИ) с изпитателен срок до 6 месеца - на 10 малолетни и непълнолетни (3.3%). Основните характеристики на малолетните и непълнолетните с наложени възпитателни мерки през 2020 г. са следните:

- малолетните са 61 (25.4%), а непълнолетни - 179 (74.6%); момчетата са 211 (87.9%), а момичетата - 29 (12.1%).

Методологични бележки

Статистическото изследване на противообществените прояви и престъпления на малолетните и непълнолетните осигурява информация на базата на годишни данни за лицата водени, заведени, снети и преминали през детските педагогически стаи, лицата с наложени възпитателни мерки за извършени общоопасни деяния, както и за пострадалите малолетни и непълнолетни от престъпления. Източник на информацията са местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните.

Обект на наблюдението е дейността на местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните.

Единици на наблюдение са малолетните и непълнолетните, извършители на противообществени прояви и престъпления.

Местната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните е компетентен орган, който разглежда възпитателни дела, привежда в изпълнение наложените мерки съгласно Закона за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните (ЗБППМН) и осъществява контрол по изпълнението им.

Малолетни лица са лицата на възраст от 8 до 13 навършени години.

Непълнолетни лица са лицата на възраст от 14 до 17 навършени години.

Противообществената проява е деяние, което е общественоопасно и противоправно или противоречи на морала и добрите нрави.

Детските педагогически стаи са специализирани заведения, които участват в превенцията на престъпността и противообществените прояви, извършени от малолетните и непълнолетните.

В броя на водените на отчет в ДПС през годината се включват малолетни и непълнолетни, извършили престъпления и/или противообществени прояви; осъдени за престъпления от общ характер; освободени от поправителните домове (ПД); освободени от възпитателните училища интернати (ВУИ) и от социално-педагогическите интернати (СПИ). Малолетните и непълнолетните лица се водят на отчет за срок от 2 години, след което се снемат от отчет, ако през този период не са извършили повторно противоправни деяния. В броя на водените на отчет в ДПС **не се включва** броят на малолетните и непълнолетните, които са **преминали през ДПС**.

В броя на заведените на отчет в ДПС през годината се включват малолетни и непълнолетни, които са новозаведени през отчетната година.

В броя на снетите от отчет в ДПС през годината се включват малолетни и непълнолетни лица, които през отчетната година са отпаднали от отчет, като е посочена причината за снемане от отчет.

В броя на преминалите през ДПС се включват малолетни и непълнолетни, които са извършили незначителни деяния, за които еднократната намеса на полицейски органи е била достатъчна и няма основания за тяхното завеждане на отчет в ДПС.

Възпитателна мярка е алтернативна на наказанието мярка за възпитателно въздействие спрямо малолетен или непълнолетен, извършил противообществена проява, и непълнолетен, освободен от наказателна отговорност по чл. 61 от НК, и се налага с цел преодоляване на отклоненията в поведението, предотвратяване на бъдещи нарушения и интеграция в обществото.

В броя на малолетните и непълнолетните лица с наложени възпитателни мерки се включват всички малолетни и непълнолетни, извършители на противообществени прояви, престъпления или административни нарушения, спрямо които са наложени възпитателни мерки съгласно ЗБППМН. С оглед на деянието може да се наложи **повече от една** възпитателна мярка с изключение на възпитателните мерки „настаняване в СПИ“ и „настаняване във ВУИ“.

В броя на малолетните и непълнолетните лица, пострадали от престъпления, се включват лицата, пострадали от различни видове престъпления по местоизвършване на деянието, а не по местоживееене на лицата.

Повече информация и данни от наблюдението за дейността на местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните лица са достъпни в Информационна система „Инфостат“ (https://infostat.nsi.bg/infostat/pages/module.jsf?x_2=63) и на сайта на НСИ, раздел „Правосъдие и престъпност“ (<http://www.nsi.bg>).

Приложение

Таблица 1

**Водени и заведени на отчет в детските педагогически стаи малолетни и
непълнолетни лица по пол и възраст в област Бургас**

	(Брой)				
	2016	2017	2018	2019	2020
Лица, водени на отчет в ДПС през годината - общо	278	265	291	321	383
Малолетни (8 - 13 г.)	78	46	67	82	74
Момчета	64	34	55	68	62
Момичета	14	12	12	14	12
Непълнолетни (14 - 17 г.)	200	219	224	239	309
Момчета	177	167	190	206	271
Момичета	23	52	34	33	38
Лица, заведени на отчет в ДПС през годината - общо	74	61	124	154	137
Малолетни (8 - 13 г.)	23	13	44	52	36
Момчета	20	8	38	46	30
Момичета	3	5	6	6	6
Непълнолетни (14 - 17 г.)	51	48	80	102	101
Момчета	47	30	69	91	89
Момичета	4	18	11	11	12

Таблица 2

Малолетни и непълнолетни лица, преминали през детските педагогически стаи за извършени противообществени прояви, и лица извършители на престъпления по пол и възраст в област Бургас

	(Брой)				
	2016	2017	2018	2019	2020
Лица, преминали през ДПС за извършени противообществени прояви през годината	149	136	211	184	202
Малолетни (8 -13 г.)	41	32	45	37	40
Момчета	30	19	34	32	26
Момичета	11	13	11	5	14
Непълнолетни (14 - 17 г.)	108	104	166	147	162
Момчета	82	70	124	96	108
Момичета	26	34	42	51	54
Лица, извършители на престъпления	333	233	196	190	251
Малолетни (8 -13 г.)	89	48	39	44	37
Момчета	78	40	30	31	33
Момичета	11	8	9	13	4
Непълнолетни (14 - 17 г.)	244	185	157	146	214
Момчета	209	148	141	122	198
Момичета	35	37	16	24	16

Таблица 3

Малолетни и непълнолетни лица, преминали през детските педагогически стаи за извършени противообществени прояви, и престъпления в област Бургас

	(Брой)				
	2016	2017	2018	2019	2020
Лица, преминали през ДПС за извършени противообществени прояви - общо	149	136	211	184	202
в това число:					
Бягство от дома (от вкъщи), от специализирана институция или от социална услуга от резидентен тип	29	40	46	29	28
Прояви на насилие и агресия	7	6	36	47	40
Тормоз	4	1	5	25	37
в т.ч. училищен тормоз	1	1	5	21	34
Непристойно и/или хулиганско поведение на обществено място	19	5	12	7	8
Повреждане на обществена и/или частна собственост	25	18	41	29	36
Скитничество и просия	15	23	13	12	6
Употреба на психоактивни вещества	30	18	25	26	22
Проституиране	-	-	-	2	-
Лица, извършители на престъпления - общо	333	233	196	190	251
в това число:					
Убийство (довършено и опит)	-	-	1	1	-
Телесна повреда	8	11	11	11	13
Изнасилване (довършено и опит)	-	-	-	-	-
Блудство	8	5	3	7	7
Кражба	221	151	115	103	108
в това число:					
Взломна	38	5	7	8	18
Джебчийска	19	6	3	3	3
Грабеж	5	7	6	5	6
Противозаконно отнемане на МПС	3	4	8	8	5
Хулиганство	15	3	2	13	15
Престъпления, свързани с наркотици	46	9	27	17	26
Други	2	11	6	2	19

Таблица 4

Малолетни и непълнолетни лица, пострадали от престъпления по възраст в област Бургас

(Брой)

Вид на престъплението	2019			2020		
	общо	малолетни 8-13 г.	непълнолетни 14-17 г.	общо	малолетни 8-13 г.	непълнолетни 14-17 г.
Общо	81	39	42	56	25	31
в това число:						
Убийство (довършено и опит)	-	-	-	-	-	-
Умишлено нанесена телесна повреда	7	1	6	13	2	11
Изнасилване (довършено и опит)	-	-	-	-	-	-
Блудство	5	4	1	4	3	1
Кражба	57	25	32	26	10	16
Грабеж	-	-	-	5	2	3
Отвлечане	-	-	-	-	-	-
Измама и изнудване	5	5	-	4	4	-
Склоняване към просия	4	4	-	4	4	-
Склоняване и принуждаване към хомосексуални услуги	4	4	-	-	-	-
Трафик на хора	-	-	-	-	-	-
Други	3	-	3	-	-	-

„-“ - няма случай.